

*Артьомов Олександр Сергійович, Білоус Денис Васильович,
Шевчук Тетяна Романівна,
студенти 1-го курсу магістратури
факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Берназ-Лукавецька О.М.*

ПРОБЛЕМАТИКА ДОГОВОРУ ПРО НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Договір про надання медичних послуг регулює цивільні правовідносини між пацієнтом та закладом охорони здоров'я. Оскільки він передбачає вільну саморегуляцію сторонами їхньої поведінки на основі принципів права, то метод правового регулювання такого договору – диспозитивний. Межі та процедури такої саморегуляції встановлені лише в загальних засадах цивільного законодавства, тому для кращого захисту прав споживачів медичних послуг варто розглянути спосіб укладення такого договору, докази його виконання, якість надання послуги та можливість пацієнта захистити свої права у випадку їх порушень.

Особливістю договору про надання медичних послуг є те, що він базується на основних принципах охорони здоров'я, які визначає Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» [1]. Систему стандартів у сфері охорони здоров'я складають державні соціальні нормативи та галузеві стандарти, без дотримання яких не можуть надаватися будь-які медичні послуги.

Форма договору на надання медичних послуг письмова. Хоча на практиці ми бачимо, що не завжди укладається договір у письмовій формі, а часто в усній формі. У таких випадках підтвердженням того, що договір надання медичних послуг був укладений, може бути чек, результати аналізів, обстеження, свідчення свідків тощо.

Предмет договору надання медичної послуги – комплексний, складний та специфічний. Перед укладенням договору виконавцеві необхідно не тільки з'ясувати бажання замовника, але й за можливістю намагатися правильно сформулювати це «замовлення». Істотними умовами договору надання медичної послуги є об'єкт, якість, ціна та строки виконання договору. Оскільки медична діяльність підлягає ліцензуванню, то в договорі обов'язково повинні бути посилення на номер ліцензії, термін її дії, найменування органу, який її видав, що підтверджуватиме відповідність якості наданої послуги виконавцем

(медичним закладом) наявним стандартам, також важливим є посилання на протоколи, згідно яких повинен діяти лікар.

Договір повинен включати достовірну і повну інформацію про конкретну послугу в доступній формі викладу, обсяг та вид медичної послуги. Обов'язок довести таку інформацію до одержувача лежить на виконавцеві послуги. Необхідний обсяг інформації про медичну послугу, що надається, є обов'язковим, щоб пацієнт розумів, на які дії дає згоду, які методи лікування існують, їх переваги та недоліки, який результат можна чекати від запропонованих методів лікування. Також важливим є питання про доступ пацієнта до своєї картки пацієнта.

Статті 6, 39 та 43 Основ законодавства України про охорону здоров'я передбачають, що пацієнт має право на інформацію про стан його здоров'я, вибір методів лікування відповідно до рекомендацій лікаря, прогноз можливого розвитку захворювання, мету проведення запропонованих досліджень і лікувальних заходів, , у тому числі наявність ризику для життя і здоров'я, а також встановлено необхідність отримання інформованої згоди пацієнта для застосування методів діагностики, профілактики та лікування.

Умову про якість слід віднести до істотних умов договору надання медичної послуги. Якість послуг, що надаються, виявляється в результаті, який буде досягнутий після виконання договору. Лише медичну допомогу, яку професійно надає на належному рівні конкретний медичний заклад відповідно до його профілю і спеціалізації персоналу, і за яку він несе відповідальність, слід визнавати якісною [2; с. 249-250].

За юридичною характеристикою договір про надання медичної допомоги двосторонній, консенсуальний, безвідплатний, а також алеаторний (ризиковий). Оскільки лікування може не принести бажаного лікування, навіть стан здоров'я може погіршитися, до того ж кошти ми втрачаємо. Правовий статус пацієнта включає необхідність визначити його як споживача медичної послуги (допомоги), як рівного партнера поряд з іншими учасниками медичної діяльності в системі охорони здоров'я.

Суб'єктами цивільних правовідносин, що виникають у сфері медичної діяльності можуть бути фізичні особи, юридичні особи і держава. Держава як суб'єкт виступає не тільки як носій конституційного обов'язку з охорони здоров'я громадян, а як суб'єкт цивільних правовідносин, що виникають у сфері медичного обслуговування. Разом з тим, держава може виступати як гарант відповідальності за шкоду, завдану незаконними діями посадових осіб в галузі управління охороною здоров'я. Стороною в правовідносинах з надання медичних послуг вона не є.

Замовником медичної послуги (допомоги) може бути як сам пацієнт, так і інша особа (законний представник для малолітнього пацієнта, юридична особа і т.д.). У договорі надання медичних послуг третьою особою є пацієнт, на користь якого укладений договір. Третьою особою завжди буде фізична особа, а замовником може бути як фізична особа, так і юридична особа будь-якої форми власності, так і держава Україна.

Тобто, для кращого захисту прав пацієнтів необхідно укладати письмові договори про надання послуг, надавати пацієнту можливість ознайомитися з карткою пацієнта та своїй діагнозом, у кожному конкретному випадку перевіряти правильність дії лікарів, якість надання послуги та наявність ліцензії на здійснення лікування у медичного закладу у випадку скарг фізичної особи на наданні їй послуги.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 року №2801–XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №4. – Ст. 19.
2. Булеца С.Б. Цивільні правовідносини, що виникають у сфері здійснення медичної діяльності: теоретичні та практичні проблеми: дис.... докт. юрид. наук : 12.00.03 / Булеца Сібілла Богданівна. – Одеса, 2016. – 437 с.

Бедей Тарас Тарасович,

*студент 3 курсу факультету прокуратури та слідства
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Деревнін В.С.*

ФОРМИ УЧАСТІ ДЕРЖАВИ У ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИНАХ

Невизначеність правового статусу держави у цивільних відносинах – не єдина проблема позитивного цивільного права України. Вона посилюється іншою проблемою органів державної влади, зокрема, їх правовим становищем при набутті та здійсненні цивільних прав та обов'язків і участі у цивільних відносинах.

У науці цивільного права до цього часу залишається нерозв'язаним питання про те, яка форма участі держави у цивільних, зокрема, у договірних відносинах?

Оскільки держава діє через органи державної влади, необхідно встановити способи її участі в цивільних відносинах. Аналіз наукової літератури